

Oponentský posudek disertační práce

„Pracovní spokojenost učitelů středních a vyšších policejních škol Ministerstva vnitra České republiky“,

kterou předkládá

Mgr. Jiří Baudyš

Disertační práce Jiřího Baudyše se zabývá aktuální i významnou problematikou, která na straně jedné souvisí s efektivitou profesního vzdělávání žáků a na straně druhé s edukační prací učitelů v oblasti škol specifického zaměření, školním managementem aj. Pracovní spokojenost učitelů je fenomén, ve kterém se odráží subjektivní prožívání školních interakcí, měnící se nároky na profesi učitele i obecně podmínky školství. Bezezbytku souhlasím s názorem autorem (např. s. 64), že na učitele různých typů středních škol jsou kladeny vysoké nároky, ale nepřiliš velká pozornost je věnována problematice jejich pracovní spokojenosti, zvyšování jejich odolnosti vůči stresu či vyhoření, sociální i psychické opoře apod. Předložená disertační práce (114 stran textu, bohatý přílohový materiál v rozsahu cca 20 stran) se odvíjí ze zpracování literárně přehledové části, inspiruje se výzkumy pracovní spokojenosti učitelů a prezentuje vlastní výzkumné šetření v této oblasti u specifické skupiny učitelů.

Literárně přehledová část práce je rozvržena do čtyř kapitol, které se v různé úrovni obecnosti věnují pracovní motivaci a pracovní spokojenosti, konkrétně pak ve 4. kapitole pracovní spokojenosti učitelů. Text této části práce je přetížen informacemi či poznatky, které s disertačním projektem souvisejí jen na příliš obecné úrovni (např. různé definice). Domnívám se, že dílčí kapitoly jsou zbytečně pro tuto studii uvedeny obširným vstupem do problematiky, nadbytečnými historickými exkurzy nebo zeširoka formulovanými teoretickými souvislostmi (kupříkladu širší souvislosti personálního řízení, výsledky výzkumů od třicátých let 20. století, notoricky známá Maslowova pyramida potřeb). Zároveň však oceňuji solidní přehled autora v tematice pracovní spokojenosti učitelů a znalosti výsledků různých výzkumných šetření. Škoda, že se neseznámil i s výsledky některých diplomových projektů řešených v poslední době studenty katedry psychologie (např. Justová, 2014; Kotenová, 2016; Provazníková, 2011). V kontextu s uváděnými poznatky mě zajímá, jaká specifika jsou v odborných studiích popisována v souvislosti s motivací k práci učitele?

Pro své empirické šetření se autor inspiroval výzkumy učitelů K. Paulíka, jejichž výsledky byly publikovány v letech 1999 a 2011, a které poměrně podrobně v 5. kapitole představuje a následně aplikuje pro empirické šetření u učitelů středních a vyšších policejních škol MV ČR. Následující 6. kapitole autor věnuje popisu vlastního empirického šetření pracovní spokojenosti učitelů, které bylo specifické tím, že se věnoval jasně vymezené skupině učitelů (i když tato skupina byla vnitřně

poměrně heterogenní). Kapitola obsahuje v zásadě to, co se od prezentace výzkumu očekává, ale domnívám se, že měla být uvedena cílem empirického šetření, ze kterého se pak odvíjí jak sledovaný soubor respondentů, tak metody a konkrétní postupy sběru dat či způsob zpracování získaných dat. Cíl empirického šetření je jasně formulován (ačkoli šlo spíše o *zjištění* než „určení“ míry pracovní spokojenosti), ale jeho rozpracování do dílčích cílů (úkolů?) a hypotéz působí komplikovaně, i když je logicky uspořádané. Výzkumnému šetření by prospěl a prezentaci výsledků pomohl redukováný počet hypotéz. Do této části disertační práce spíše nepatří výklad ke statistickému zpracování dat.

Soubor čítající skoro 250 respondentů určeného typu středních a vyšších policejních škol přinesl zajímavá data. Výsledky výzkumu jsou postupně prezentovány – autor využívá popis získaných dat a prezentuje výsledky standardního statistického zpracování dat. Jako čtenářka odborného sdělení opravdu lituji, že tabulky se zásadními výsledky jsou uvedeny v přílohách a nikoli přímo v textu práce, protože to komplikuje orientaci ve zpracovaných datech. Jejich popis a analýza by byla daleko přehlednější. V prezentaci výsledků postrádám shrnutí zásadních dat vlastního šetření. Předpokládám tedy, že v rámci prezentace při obhajobě této disertační práce autor představí nejdůležitější výsledky výzkumu a jejich specifika s ohledem na sledovanou skupinu učitelů. Dále mě zajímá, jak mohou být výsledky využity v řízení těchto škol a jak se mohou projevit v interakci učitelů a žáků?

Diskuze je korektní, autor vychází ze svých dat, nad kterými se zamýšlí s ohledem na některé poznatky v práci uvedené. Škoda, že si v závěru práce autor neodpustil nadbytečné opakování řady informací a závěr nečinil střízlivým a věcným završením předložené studie.

Nelze nezmínit, že práci provázejí formální nedostatky – v práci s literaturou: zejména nepřesné citace (např. s. 12, 13 – citovaní autoři nejsou uvedeni v seznamu literatury, v textu na s. 19 je uvedený Lei, v seznamu chybí – objevuje se několikrát), zbytečné druhotné citace. Za formální záležitost považuji i poněkud neobratné názvy kapitol (např. 2., 6., 9.)

Závěrem:

Předložená disertační práce se věnuje aktuální problematice pracovní spokojenosti specifické skupiny učitelů. Autor uvádí řadu relevantních poznatků k dané tematice i vcelku zajímavých výsledků empirického šetření. Kvalitě práce poněkud ubírají formální nedostatky, méně obratné formulace autora, na několika místech se opakující informace. Celkově však předloženou studii lze akceptovat jako **disertační práci, která splňuje požadavky** standardně kladené na odborné studie tohoto druhu v oboru Andragogika (studijní program Pedagogika) a proto **doporučuji práci k obhajobě** (s klasifikací prospěl).